

Ředitelství A: Výdaje – operace a vyšetřování

Vojtěch Razima

ředitelka

ředitel

Kverulant.org o.p.s.

Pražská 1148

102 00 Praha 10

Česká republika

E-mail:

vojtech.razima@actanonverba.cz

olaf.d.2(2021)34869

Brusel

CI TLI VÉ I NFORMACE:

Vyšetřování úřadu OLAF**Věc:** Vaše **původní** žádost o **přístup veřejnosti k dokumentům****OF č.:** OF/2015/1348

Vážený pane Razimo,

odvoláváme se na Váš dopis ze dne 13. srpna 2021, který jste adresoval Ministerstvu financí České republiky a kterým jste na základě vnitrostátních právních předpisů o přístupu k informacím žádal o přístup k „*doporučení závěrečné zprávy z vyšetřování úřadu OLAF OF/2015/1348 týkajícímu se následných opatření uvedených v této zprávě*“. Dopisem zaevidovaným dne 22. září 2021 Ministerstvo financí České republiky Vaši žádost postoupilo (prostřednictvím Stálého zastoupení České republiky při Evropské unii v Bruselu) úřadu OLAF a požádalo jej, aby odpověděl přímo Vám.

V návaznosti na žádost o vysvětlení od úřadu OLAF Ministerstvo financí České republiky dne 20. října 2021 uvedlo, že jeho žádost byla úřadu OLAF adresována na základě čl. 5 druhého pododstavce nařízení (ES) č. 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise¹.

Úřad OLAF proto Vaši žádost vyřizuje jako původní žádost o přístup k dokumentům podle čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1049/2001.

1. Obsah Vaší žádosti

Znění Vaší žádosti chápeme tak, že jejím prostřednictvím žádáte o přístup k finančnímu doporučení vydanému ve věci OF/2015/1348, jehož kopie byla předložena Ministerstvu financí České republiky.

2. Posouzení dokumentu a **příslušné** použitelné výjimky

Po pečlivém zvážení Vaší žádosti Vám úřad OLAF s politováním sděluje, že Vaší žádosti

¹ Úř. věst. L 145, s. 43.

o přístup k dotčenému dokumentu nemůže vyhovět, neboť jeho zpřístupnění brání výjimky z práva na přístup k dokumentům stanovené v článku 4 nařízení č. 1049/2001 ve spojení s ustanoveními nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013, který upravuje vyšetřovací činnost úřadu OLAF².

Podle ustálené judikatury nařízení č. 1049/2001 a č. 883/2013 neobsahují ustanovení, která by výslovně upravovala přednost jednoho před druhým, a je třeba zajistit aplikaci každého z těchto nařízení, která bude slučitelná s aplikací toho druhého, a umožní tudíž jejich soudržné uplatňování³.

Závěrem předmětného šetření jsou doporučena následná opatření, která jsou určena příslušným orgánům. Ve vztahu k některým fyzickým osobám, které byly rovněž předmětem vyšetřování úřadu OLAF, je v České republice v současné době vedeno trestní řízení.

Požadovaný dokument obsahuje informace shromážděné během vyšetřování, jakož i rozbor a posouzení těchto informací úřadem OLAF. Vztahuje se tedy na něj výjimka podle čl. 4 odst. 2 třetí odrážky a odst. 3 druhé věty nařízení č. 1049/2001, které stanoví, že orgány odepřou přístup k dokumentu, pokud by jeho zpřístupnění vedlo k porušení ochrany cílů inspekce, vyšetřování a auditu nebo by vážně ohrozilo rozhodovací proces orgánu.

Tribunál ve své judikatuře⁴ uznal existenci obecné domněnky nezpřístupnění, podle níž by zpřístupnění dokumentů týkajících se vyšetřování úřadu OLAF veřejnosti podle nařízení č. 1049/2001 mohlo zásadně ohrozit cíle vyšetřovacích činností, jakož i rozhodovací proces, a to jak nyní, tak v budoucnu.

Pokud jde o výjimku stanovenou v čl. 4 odst. 2 třetí odrážce nařízení č. 1049/2001, týkající se ochrany vyšetřování, Tribunál upřesnil, že pokud ještě neuplynula přiměřená lhůta k rozhodnutí o opatřeních, která mají být v souvislosti s informacemi předanými ze strany úřadu OLAF příslušným orgánům přijata, poskytnutí přístupu, byť částečného, k vyšetřovacímu spisu úřadu OLAF by mohlo ohrozit užitečné využití těchto důkazů vnitrostátními orgány, neboť osoby podezřelé z nesrovnalostí by mohly zabraňovat řádnému průběhu jednotlivých řízení nebo vyšetřování, o jejichž zahájení mohly tyto orgány rozhodnout⁵.

Nedávná judikatura potvrdila, že pokud byla u následného řízení dodržena přiměřená lhůta a toto řízení nebylo uzavřeno, úřad OLAF může přístup k požadovaným dokumentům odepřít s odvoláním na obecnou domněnku možného ohrožení cílů vyšetřování⁶.

V každém případě se na požadovaný dokument vztahuje výjimka podle čl. 4 odst. 3 druhé věty nařízení č. 1049/2001, která stanoví, že orgány odepřou přístup k dokumentu, pokud by jeho zpřístupnění vážně ohrozilo rozhodovací proces orgánu.

Tribunál ve svém rozsudku ze dne 26. dubna 2016 ve věci Strack v. Komise uznal obecnou domněnku znezpřístupnění vyšetřovacích dokumentů úřadu OLAF a rozhodl, že tato domněnka musí být uplatněna, aby se předešlo nebezpečí závažného narušení rozhodovacího procesu orgánu ve smyslu čl. 4 odst. 3 druhé věty nařízení č. 1049/2001, a to bez ohledu na otázku, zda se žádost o přístup týká již uzavřeného vyšetřování nebo probíhajícího řízení⁷.

Tyto domněnky jsou založeny na úvaze, že pro určení oblasti působnosti nařízení č. 1049/2001 je třeba zohlednit příslušná odvětvová pravidla upravující správní řízení,

² Úř. věst. L 248, s. 1., ve znění pozdějších předpisů.

³ Rozsudek ze dne 1. září 2021, Homoki v. Komise, T-517/19, EU:T:2021:529, bod 56; rozsudek ze dne 26. dubna 2016, Strack v. Komise, T-221/08, EU:T:2016:242, bod 158 a citovaná judikatura.

⁴ Rozsudek ze dne 26. května 2016, IMG v. Komise, T-110/15, EU:T:2016:322, body 28–50.

⁵ Tamtéž, bod 35.

⁶ Vyše citovaný rozsudek Homoki v. Komise, body 64–65.

⁷ Vyše citovaný rozsudek Strack v. Komise, bod 162.

v jehož rámci byl dokument požadovaný podle nařízení č. 1049/2001 získán⁸. V daném případě se jedná o nařízení č. 883/2013, které upravuje správní činnost úřadu OLAF a stanoví povinnost zachování důvěrnosti ve vztahu k veškerým informacím shromážděným během vyšetřování.

Podle článku 339 Smlouvy o fungování Evropské unie, článku 10 nařízení č. 883/2013 a článku 17 služebního řádu⁹ je úřad OLAF povinen zacházet s informacemi, které získá během vyšetřování, jako s důvěrnými informacemi, na které se vztahuje služební tajemství.

Cílem ochrany důvěrnosti informací v právním rámci vztahujícím se na vyšetřování úřadu OLAF je na jedné straně zajistit úspěšné vedení vyšetřování ve veřejném zájmu a na straně druhé ochránit oprávněné zájmy jednotlivců (např. dotčených osob, svědků, informátorů), aby informace, které poskytují, byly použity pouze pro účely vyšetřování.

S ohledem na tento právní kontext Soudní dvůr rozhodl, že poskytnutí přístupu k vyšetřovacím dokumentům úřadu OLAF jakékoli osobě z řad veřejnosti by výrazně narušilo schopnost úřadu plnit své poslání v oblasti boje proti podvodům ve veřejném zájmu. Zpřístupnění dotčených dokumentů by velmi nepříznivě ovlivnilo rozhodovací proces úřadu OLAF, neboť by vážně ohrozilo plnou nezávislost budoucích vyšetřování úřadu i jejich cíle tím, že by odhalilo strategii a pracovní metody úřadu a omezilo jeho pravomoc provádět nezávislá posouzení a konzultovat útvary Komise nebo jiné orgány EU ohledně velmi citlivých otázek. Mohlo by rovněž odrazovat jednotlivce od toho, aby úřadu OLAF zasílali informace o možných podvodech, čímž by úřad přicházel o užitečné informace nezbytné k zahájení vyšetřování, jejichž cílem je ochrana finančních zájmů Unie. Tyto osoby musí mít jistotu, že jejich výpovědi zůstanou důvěrné, protože jinak by mohly mít tendenci poskytované informace cenzurovat a citlivé informace zadržovat¹⁰. To by mohlo mít závažný dopad na účinnost vyšetřování úřadu OLAF.

Zveřejnění vyšetřovacích dokumentů úřadu OLAF by kromě toho mohlo negativně ovlivnit i budoucí spolupráci úřadu OLAF s vnitrostátními správními nebo justičními orgány (a naopak) v rámci jeho vyšetřování¹¹ a stejně tak i s orgány EU. Je třeba poznamenat, že v případě soudního doporučení členskému státu se předávané dokumenty stávají součástí trestního spisu, což je obecně vylučuje z působnosti ustanovení právních předpisů o přístupu veřejnosti k informacím nebo dokumentům. V zásadě se na ně vztahují zvláštní ustanovení obsažená v předpisech upravujících trestní řízení. Uplatňování zásad přístupu veřejnosti k dokumentům v trestních spisech členského státu by se proto mohlo považovat za porušení základních zásad spolupráce mezi úřadem a členskými státy, které vyplývají ze zásady loajální spolupráce stanovené v čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii a pravidel spolupráce stanovených v nařízení č. 883/2013.

Ochrana důvěrnosti se vztahuje i na uzavřené věci¹².

Vzhledem k povaze informací zpracovávaných v rámci vyšetřování úřadu OLAF navíc může zveřejnění citlivých informací obsažených ve spisu úřadu narušit ochranu osobních údajů bez ohledu na to, zda vyšetřování stále probíhá, nebo už je uzavřeno. Možnost zveřejnění těchto informací po uzavření vyšetřování s sebou nese riziko, že nepříznivě ovlivní ochotu informátorů a osob, které mají k dispozici relevantní informace, spolupracovat s úřadem OLAF v době, kdy řízení stále probíhá. To by mohlo vážně ohrozit účinnost vyšetřovacích činností úřadu.

⁸ Rozsudek ze dne 28. června 2012, *Agrofert Holding v. Komise*, C-477/10 P, EU:C:2012:394, body 50–59; rozsudek ze dne 29. června 2010, *Komise v. Technische Glaswerke Ilmenau*, C-139/07 P, EU:C:2010:376, body 55 a násl.; výše citovaný rozsudek *IMG v. Komise*, body 29–34; rozsudek ze dne 29. června 2010, *Komise v. Bavarian Lager*, C-28/08, EU:C:2010:378, body 40 a násl.

⁹ Úř. věst. P 045, 1962, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ Rozsudek *Agrofert Holding v. Komise*, C-477/10 P, bod 66.

¹¹ Rozsudek ze dne 12. května 2015, *UAHE v. Komise*, T-623/13, EU:T:2015:268, body 72–79.

¹² Výše citovaný rozsudek *Strack v. Komise*, body 150–164.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se na dokumenty obsažené ve spisech úřadu OLAF vztahuje obecná domněnka důvěrnosti, neboť obsahují informace shromážděné během vyšetřování úřadu OLAF a podléhají profesnímu tajemství. Kromě toho by zpřístupnění dotčených dokumentů vážně ohrozilo rozhodovací proces Komise a úřadu OLAF, neboť by vážně narušilo plnou nezávislost budoucích vyšetřování úřadu i jejich cíle tím, že by odhalilo strategii a pracovní metody úřadu a snížilo by jeho šance získat nezávislá posouzení od svých spolupracovníků a konzultovat útvary Komise ohledně velmi citlivých témat.

V předmětné věci je požadovaný dokument součástí vyšetřovacího spisu úřadu OLAF č. OF/2015/1348, v jehož případě stále probíhají následná opatření, a proto se na ně vztahuje výše uvedená obecná domněnka důvěrnosti.

V důsledku toho se na požadovaný dokument vztahuje – v zásadě a v plném rozsahu – výjimka ze zpřístupnění veřejnosti, pokud neprokážete, že se uvedená domněnka neuplatní nebo že lze zpřístupnění požadovaného dokumentu odůvodnit převažujícím veřejným zájmem¹³.

2. Částečný přístup

Částečný přístup k požadovanému dokumentu není možný, jelikož se na něj vztahuje obecná domněnka důvěrnosti na základě čl. 4 odst. 2 třetí odrážky a odst. 3 druhého pododstavce nařízení č. 1049/2001¹⁴.

Z domněnky uznané judikaturou soudů EU vyplývá, že u dokumentů, na které se tato domněnka vztahuje, není stanovena povinnost posuzovat, zda by k nim měl být poskytnut částečný přístup podle čl. 4 odst. 6 nařízení č. 1049/2001.

Ani udělení částečného přístupu však není možné, neboť na požadovaný dokument se vztahuje výjimka z přístupu veřejnosti k dokumentům podle čl. 4 odst. 1 písm. b) a odst. 2 první odrážky nařízení č. 1049/2001.

3. Převažující veřejný zájem

Výjimky stanovené v čl. 4 odst. 2 a 3 nařízení č. 1049/2001 se uplatní, neexistuje-li převažující veřejný zájem na zpřístupnění dokumentů. Aby takový zájem existoval, musí být zaprvé zájmem veřejným a zadruhé musí převážet nad zájmem chráněným výjimkou z práva na přístup.

Úřad OLAF chápe význam transparentnosti fungování orgánů EU, a zejména Evropské komise. Nicméně s ohledem na povahu vyšetřování v oblasti boje proti podvodům, který úřad vede, a na důvěrnou povahu shromážděných informací musí žádost podle nařízení č. 1049/2001 obsahovat jasné prvky prokazující existenci převažujícího veřejného zájmu, který zpřístupnění interních dokumentů úřadu a jiných informací z vyšetřovacího spisu veřejnosti podstatňuje.

Vzhledem k předběžné povaze jím vedeného vyšetřování v oblasti boje proti podvodům má úřad OLAF za to, že zájem na zachování důvěrné povahy dokumentů v jeho spisu převažuje. V této souvislosti je třeba připomenout, že bez ohledu na výsledek vyšetřování úřadu OLAF nemají závěry závěrečné zprávy úřadu žádné účinky, jež by mohly nepříznivě ovlivnit právní postavení dotčené osoby¹⁵. Úřad OLAF nemá pravomoc vést disciplinární, správní nebo soudní řízení, či je dokonce iniciovat.

Kromě toho se na požadovaný dokument vztahuje i ochrana soukromí a osobnosti jednotlivce (čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1049/2001), neexistuje-li na zpřístupnění převažující veřejný zájem.

¹³ Výše citovaný rozsudek IMG v. Komise, T-110/15, bod 38.

¹⁴ Výše citovaný rozsudek Strack v. Komise, T-221/08, bod 168.

¹⁵ Rozsudek ze dne 18. prosince 2003, Gómez-Reino v. Komise, T-215/02, EU:T:2003:352, bod 65.

Úřad OLAF dospěl k závěru, že neexistují dostatečné skutečnosti, které by prokazovaly existenci převažujícího veřejného zájmu na zpřístupnění požadovaného dokumentu podle nařízení č. 1049/2001. Uplatnění domněnky uvedené v oddíle 2 je proto odůvodněné, a dokument tudíž nemůže být veřejnosti zpřístupněn.

4. Potvrzující žádost

V souladu s čl. 7 odst. 2 nařízení č. 1049/2001 máte právo podat potvrzující žádost, v níž můžete úřad OLAF požádat o přezkum tohoto stanoviska. Podle článku 4 rozhodnutí Komise 2001/937/ES, ESUO, Euratom by tato potvrzující žádost měla být adresována do 15 pracovních dnů od obdržení tohoto dopisu generálnímu řediteli úřadu OLAF.

Potvrzující žádosti se úřadu OLAF zasílají na tuto adresu:

Mr Ville ITÄLÄ
Director General OLAF
European Commission
B-1049 BRUXELLES
BELGIUM

Závěrem si Vás dovoluji upozornit na níže uvedené oznámení o ochraně osobních údajů.

S pozdravem,

Signed Electronically

Oznámení o **ochraně** osobních **údajů**

Podle článků 15 a 16 nařízení (EU) 2018/1725 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů prosím vezměte na vědomí, že Vaše osobní údaje jsou uchovávány úřadem OLAF v elektronické a papírové podobě ve spisech týkajících se této záležitosti za účelem zajištění souladu s požadavky nařízení č. 1049/2001 a rozhodnutí Komise 2001/937/ES.

Kategorie Vašich osobních údajů, které úřad zpracovává, zahrnují identifikační a kontaktní údaje a veškeré další osobní údaje, které jste v souvislosti se svou žádostí poskytli nebo které Vám v souvislosti s ní byly poskytnuty. K Vaším osobním údajům mají přístup úředníci z úřadu OLAF a jiných útvarů Komise odpovědní za vyřizování žádostí o přístup k dokumentům a třetí strany ve smyslu čl. 4 odst. 4 a čl. 3 písm. b) nařízení č. 1049/2001 a článku 5 rozhodnutí Komise 2001/937/ES. Osobní údaje uvedené v požadovaném dokumentu mohou být žadateli zpřístupněny pouze na základě posouzení podle čl. 9 odst. 1 písm. b) nařízení (EU) 2018/1725. Úřad OLAF ve vztahu k subjektům údajů neuplatňuje automatizovaný rozhodovací postup.

Veškerá dokumentace týkající se vyšetřování úřadu OLAF se ukládá v příslušných vyšetřovacích spisech úřadu a uchovává po dobu nejvýše 15 let. Osobní údaje obsažené v žádostech o přístup veřejnosti k dokumentům týkajícím se vyšetřování úřadu OLAF se tedy uchovávají po dobu nejvýše 15 let.

Máte právo požádat o přístup ke svým osobním údajům, jejich opravu, výmaz nebo omezení jejich zpracování. Veškeré žádosti o uplatnění uvedených práv zasílejte správci údajů (OLAF-FMB-DATA-PROTECTION@ec.europa.eu). V souvislosti se zpracováním Vašich osobních údajů podle nařízení (EU) 2018/1725 se můžete obrátit na pověřence pro ochranu osobních údajů úřadu OLAF (DATA-PROTECTION-OFFICER@ec.europa.eu).

Pokud se domníváte, že v důsledku zpracování Vašich osobních údajů úřadem OLAF byla Vaše práva podle nařízení (EU) 2018/1725 porušena, máte právo se kdykoli obrátit na evropského inspektora ochrany údajů (edps@edps.europa.eu).

Úplná znění prohlášení o ochraně osobních údajů platná pro tuto i všechny ostatní operace úřadu OLAF v oblasti zpracování osobních údajů jsou k dispozici na stránkách http://ec.europa.eu/anti_fraud